

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

TURINIS prirodomas gale.

ANAPUS SLENKSTIU.

(Regējimas.)

Kazin, ar sapnavau ar budējau! Tur būt budējau. Tik tuomet paprastas mano budējimas rodēsi lig tebūtū sāpnas.

Atējo pas mane īpatingai prakilnas vīras. Ir sākē: "Tu norējai išmanīti gīvenimā. Tai dabar eiks! Išvīsi visus tuos šešēlius, kurie īra jūsū pasaulio daigtai."

Matiau, turiu eiti. Jo prakilnībē nebuvo švelni, minkšta. Buvo jī tvirtumas, kurs privertia. O teisingai privertia. Jo zengimas, jo judējimas buvo teisībē. Priešīties nebuvo galima. Kas gīvas nori būtī, turi teisībēs nors vienā māzā skvernā nusitvēres laikīti.

Ir ējau su juo. Gāl ir lēkiau. Bet buvova be sparnū. Nešē mudu per tolībes ir augstumus jo valia ir aiškumas.

Regējau, tarsi akīse būtū krūvon suneštos visos dirbtuvēs. Ir nustebau. Kā nepadirba žmonēs! Milziniškos mašīnos tše gulējo ir miegojo. Bet

līg negīvos. Ir taip īsiziūrējau ī jas, kad nei nesi-klausiau, kaip mano vedējas liepē laisviau zval-gīties ir neīsmiegti akis ī sešēlius. Nesiklausiau jojo. Tai mane nutvēres supurtino. Sākē, kad dār atkartosiās, kā pirma jau pasākes.

Ir tārē vēl tuos patius zodius, kuriuos jau gir-dējes buvau ir nesiklausīdamas. Tai ir zvalgiaus. Kaip īpatinga! Visi tie geleziniai kūnai gulējo ugningame ore. Taipo-jau mudu jame stovējome. Tik ībedes akis ī tuos kūnus, to nebuvau īskarto pastebējes.

”Mat, tas ugningasis oras, tai tū kūnū gīvībē. Zvelgk šen! Tše prietaisa, tām orui īkvēpti ī juos kaip jū siela.” Taip tārē mano vedējas. Ziū-rējau ī padargas, kuriomis renkamas ugningasis kvāpas. Bet kaip nuostabu! Nēra tai indai, rīkai. Ira tai pilni geleziniai, plieniniai kūnai. Kaip tai juose gāli gīventi dār ir siela, tas ugningasis kvāpas?

Tuoj īsvīdo mano vadovas mano mintis ir tārē: ”Tik īsiziūrēk ī šio dalīko vidū!”

Ir matiau didiame metaliniame ītaisīme tarsi suvarzītā melsvai-rausvā, švietiantī ar degantī skīstimā. Drebējo jis to daigto tamsumoje, kaip karštis gelezīje. Tai mano vedējas pasuko sklos-telī, ir tas skīstimas tekējo per visokias vielas ir viso-kius gelezjus ir vietose šoko kaip zaibas īš vieno daigto ī kitā. Ir visi tie tamsieji kūnai pradējo judēti.

O māzomis kibirkstelēmis nuolatai srovējo īš ugningojo oro ī sukamājā prietaisā ir susikaupē aname ītaisīme, kur tū mašīnū siela gīveno. Tad

mano vedējas ranka pasuko vēl sklostelī ir viskas stovējo tīliai. Ir jau kazi-kur lēkēva. Līg sapne atminau, kad gāl tas ugningas oras, kuriame lē-kēme bus elektrika, kuri mašīnas vāro.

Bet mano vedējas līg su panieka īspūtē mano omenīje ta mintī. Ir stovējova prie didio lauko. Gulējo tše visokiū kūnū: mašīnū, arklīū ir zmoniū-vīrū. Visur tamsūs ar juodi plotiai. Dār skīstas arba jau ir sukrekējes tše buvo kraujas. Kitur jau ir īsisunkes ī zeme.

Stovējome prie mūšio lauko. Kaip mān skaudu īsiziūrīnt ī tuos kūnus! Kaip jie suzeisti, suga-dinti, sunaikinti. Ir vēl pratarē mano vedējas: ”Tu nieko neregēsi, kad vis pasiliksi savo slenkstio pusēj.” Pakēliau zvilgī. Ir vēl īšvīdau ugningājī orā. Vēl ir pastebējau tā melsvai-rausvajā šviesā aplink kūnus ir — īšlietajī kraujā. Ir līg tas oras laukē, kad apsireikšt galētū tais kūnais.

Tai ir kazi-kā padārē mano vedējas. Nega-lējau ar nemokējau pastebēti. Ir visi tie kūnai arklīū ir zmoniū mēgino alsuoti — kvēpuoti. Tik līg nebegalējo, kadangi sugadinti buvo. Matiau, kaip toji ugningoji srovē tekējo tuose kūnuose. Ir maniau, vēl visi atsikels. Jau līg vēl juos ir pildē karštumas, piktumas, narsas. Ir līg skverbte skerbiau zvilgī ī tai, īš kur tas narsas pareina, tai mano vedējas jau vēl mojo. Ir visas mūšio laukas gulējo mirties tīloj kaip pirma.

Buvau besākās: Tai ta ugningoji srovē gāl īra gīvībē, kaip mano vedējas līg panieka mano mintī

išgesino ir mane lakino kazi-kur, kad vos-ne-vos dār palaikiau sāmone.

Vien girdėjau jo zodius: "Anapus antro slenkstio!" Žvelgiau atgal. Ten toli visiškai tamsoj gulėjo juodieji kūnai, o aplink juos pilki šešėliai. Buvau nei nesijusdamas iškilės ir per antrą slenkstį, į naują šviesą, iš kurios žvelgdamas temčiau ugningajį orą lig būtų jisai tiktai šešėlis.

Ir atsirādome didiame žmonių susirinkime. Kiekvieno kūnas buvo išiaustas į minėtąjį šešėlį. Ir visi kvėpavo įpatingoj šviesoje, kuri iš kelių labai gūvai plūdo. Buvo tai kalbėtojai. Labai jie karščiavo. Ir beveik visi klausytojai to jų karščio apsikrėtę, rėkavo, piko ir pritarė kalbėtojams. Įpatiai, kad toje šviesoje, kuri parėjo iš kalbėtojų, švietė ir sidabriniai spinduliai.

Kilom tolyn. Matiau, kaip visas pasaulis yra išiaustas į tą raudonąją šviesą su tais spinduliais. O kaip toji šviesa stengiasi apsireikšti įpatiai žmonėms. Ir pastebėjau, kaip tą šviesą gerdami žmonės pastoja geismingi ir tokie būdami veikia ir gamina. Beveik sustojau žvelgdamas, kaip visa tše nusiduoda.

Tai mano vedėjas tārė: "Kilkim anapus tolimesnių slenkstių." Ir palikom tarsi po kojū tą įpatinąją šviesą, kuri išrodė dabar kaip kruvina liepsna.

Sklandėme spindulių ore ir iškilome į neapsakomai grąžią melsvai-rausvą orą. Jis švietė kaip pati palaima. Jautiau: tše tai žmogaus, jo sielos tėvinė. Ir išlengvo vėrė man akis mano

vadovas. Regėjau, tarsi visas būtų akis. Ir tilėjau net sielos gilbėje.

Nebūtiau grįžęs, nebūtiau apleides to pilnibės ir prakilnumo krāsto, jeigu nebūtū man išakes mano vadovas: "Grįžki! Ir sergėki kaip savo brangumina, kā tavo siela žino."

Grįžau per visus tuos slenkstius neapsakomu greitumu. Rodės jie visi susistumia, kad vos pasilieka tarpas nuo vieno lig kito. Tad vėl ir numaniau, jog kiekvienas minėtųjų pasauliū eina su manim drauge lig kūnų pasaulio. Lig prie kiekvieno spuogelio, prie kiekvieno krislelio visi jie lauktū, norėdami tše apsireikšti.

Visi gamtos skiriai yra pasirengę tū pasauliū ir jų gūvibės vilti išpilditi. Vienok tiktai žmogus tegali ir paskutiniām verti vartus. Bet jis taiso kelius visiems kitiems, tik ne tām, kurs joje laukia. Māza tėra tū žmoniū, kurie jį aiškiai žino. Tatiau jis yra vienatinė šio gyvenimo palaimos versmė. Tiktai, kad neleista daug apie ją kalbėti. Reikia prie jos žengti pro angą, kuri širdies gelmėj yra, ir joje gūventi.

Vidūnas.

PIRMIEJI JAUNAVEDIU METAI.

(Apisakelė Kalėdoms.)

I.

Tai buvo juodu ir susijusių gūventi su viens antru visā āmžiu. Senai atsizīmėjusiu nuo kitū žmoniū, ir savo vestuves juodu buvo savaip parengusiu. Tiktai, kas būtina draugijiname gyvenime, juodu buvo išpildusiu. Vien

artimiausieji gentis buvo jos tėvų namuose susiėję švesti jųdviejų susiėjimā. Iš Dievnamio grįžusiu, tuoj abu kilo į jo gīvātā.

Tarnaitės ir tarnai buvo išpuošę angā ir juodu sulauke ir pasveikine. Dār ir pagelbėje nudėti kelionės drabužius. Ivede jis ją tad į savo namus. Ir tad pasiliko juodu vienu-du. Prisiglaudusiu prie viens antro stovėjo abu viriausiame kambariėje. Kaip jos širdis plākė! Kaip ir jis buvo įpačiai apimtas! Tad vedė jis ją per visus kambarius. Rodė, aiškino. Paziūrėjo visa dabar abu. Ir grįžo vėl į gyvenamąjį.

Atsisėdo abu ant gražios sėdinės šale viens antro ranka rankoje. Tylėjo abu. Pagaliaus lig ilgai kovojes jisai pratarė beveik su staigumu: "Tai dabar tu visiškai mano!" Ir karštai pradėjo ją globoti. Ji likosi rami, širdinga. Tiktai šipsojo sau palaiminga. Tai ir jis tarsi persikeitęs žvelgė į ją. Bet tuoj ir vėl pradėjo karštai ją glamonėti tardamas: "Kokia tu tik ir neapsakomai graži ir maloni! Bet nors žodeli ir tarki! Tark, milimoji!"

Vėl jis kažki-kā jautė, ko nesulaukes buvo. Ir atitraukęs žvelgė į ją. Ištikrūjū, ji išveizėjo šviesi, kaip koks angelas. Tatiu ji turėjo išraiškā, kaip žmogus, kurs zengia lieptu per bedugnį, o turi būti atsargus, jeib nenukristū. Ir ji tārė: "Milimasis! Bandikiva pajausti šios valandos gilibe! Atnešava mudu iš praėjusių amžių kiekvienas savo, jeib būtū dabar mudviejų gyvenimas vienas!"

Nutilo ji ir žvelgė. Jos akis vėrėsi, lig ji žvelgtū į būsimū laikū slėpinus. Ir kas iš jų spindėjo, kas iš jos sielos taip tili ai skambėjo, ji kuone išgandino. Buvo tai toks malonus vėsumas, kad visas jo karštis jām dingo. Ir jis jautėsi, lig būtū nuogas. Tatiu vėl ir numanė giliausiame savo širdies vidūje kilant meilės palaimā su tokia gale, kad patsai nustebo. Jo geismas buvo visai išnīkes. Vienok palaima ir palaiminimas jām rikāvo grāžiausias balsais.

Vėl jis nutvėrė jos rankā. Tokia ji glaudi, miela, kupina teikiantios meilės. Bet visai slaptai ji virpėjo,

drebėjo. Jo geismas pradėjo naujai kilti. Ir jis žvelgė vėl į ją, į jos akis. Tad vėl jām pastojo aišku, kas iš jų ir iš viso jos pavidalo spindėjo į jį, į jo širdį ir sielā. Ir nesākė nieko. Nunērė į savo ir jos prāeitį ir tosios sapnus.

Visi jo jaunū dienū plānai jām atplaukė, vieni, jeib su jais atsisveikintū, kiti, jeib juos vīkintū. Dār būdamas vaikas buvo norėjes pastoti mokslininkas. Tad pamānes būtū kartuntā teisėju. O studiuodamas ilgokā laikā tikėjes, jog turtingū tėvū sūnūs leisti į šį gyvenimā, jeib linksmintūs. Tik labai greitai jis būdavo atgrises jaunimo linksmibiū. Reikėjo vis naujų jieškoti. O visi tām plānai išrodė jām labai greitai niekingi. Buvo tad progai pasitaikus pažines ir tai, kā tie žmonės bando pasiekti, kurie laiko visā šiū laikū gyvenimo būdā apkreipta ir paiku. Labai sutikes su tuo, kad reikiā kūno sveikata geriau rūpinties, kūnā kitaip maitinti, kitaip apvilkti, kad reikiā vengti alkoholo gėralus, ir tt. Vienok jām nebuvo pastoje aišku tai, kaip reikētū pagaliaus gīventi, jeib tauta galētū atsigauti, kaip dabarties karta galētū gaminti sveikesnius ir prakilnesnės sielos vaikus, ir kaip visas žmoniū mānīmas turētū keisties. Tad buvo tai ir pamiršes ir pasirīzes pasiekti vietā šime gyvenime. Išlaikes pirmajį mėginimā, jeib galētū būti pagaliaus teisėjas ir dirbes kaipo teisėjo pagālbinkas (referendaras). O tai buvo ją pamātes. Ir visas gyvenimas virtes kitaip. Kaipo dvaronis jis dabar ketino naujuosius plānus vīkinti.

Netītiomis suspaudė jos rankā. Lig norėdamas tikrai sužinoti, kad ji īra šale jo, kad ji jo gražius, rīto sapnus gelbėsinti parvesti į šį gyvenimā. Ir tā mānant, palaimos bangos pradėjo nauju galingumu per jo širdį plaukti. Bet ir vėl ant jų lig kas užgulė. Visa-tai, kā buvo laukes iš pirmūjų draugiško jųdviejū gyvenimo valandū, tarsi tirpte tirpo jai pažvelgiant.

Vėl jis paziūrėjo į ją. Tikra, ji išrodė negīvenanti šison. Gāl visiškai savo sieloj. Taip ir buvo. Ji jautė

gīvai kokia svarbi šī valanda. Kaip jī dabar stovī prie augštiausios savo pareigos vartū. Līg šol juos buvo tiktai sapnāvusi. Nors ir vis gerai atsisekusi. Ipatiai, kaip jī pirmā kartā jī pamātīusi buvo mieste. Tuomet visai tvirtai žinojusi: jīšai īra tas žmogus, su kuriuo kartu jī atsakīs ī gyvenimo klausimus ir reikalāvimus. O dabar jautē visame šios valandos šventume ir kaži-kokī pavojū. Jautēsi apsupta kažin-ko, kas norētū per jā īgīti gīvībe. Bet nebuvo tat jos sielai gentis. Greitiau geismo, laukimo, smilumo, gāl ir dār ko blogesnio dār talkininkai ir draugai.

Tai jī mėgino kilti savo sielos prakilnībēn. Iš pradios niekaip negalējo negeistiems svetiams išklūti. Bet išlengvo pradējo vis daugiau plūsti skaistioji grožībē jos širdij ir virpētī visame kambarij. Tad ir pratarē vienas ir antras. Tārē apie savo uždavinius, apie āteitī. Apie tai, kas iš to turētū būti žmonēms, tautai, žmonijai. Ir iš jūdviejū žodiū skambējo grožē ir šventumas.

Prašoko vālandos, ir priējo naktis. Nuējo jinai ī savo gulamajī kambarī. Padējo savo šventēs drabuzius, ir apsisiautē lengva drobe. Išējo pas jī jām pasakītū: Lābā naktī! Jīšai tuo-tarpu taipo-jau kitaip apsitaisē. Ir pasitiko jā. Žvelgē juodu ī viens antrā. Visai neapsākoma groze viliojo jī jos veidas, nuogasis jos kāklas ir nuogosios jos rankos. Diaugsmas jī tarsi apļiejo palaima. Nuleido jī akis ir stovējo kaip drebulēlē. Tai jīs staigu apglobdamas sveikino jos burnā degantiu karštumu.

Iš pradios rodēs, kad jī ī tai atsiliepia. Bet tuojau, nors vis dār priglausta prie jo krūtīnēs, jī līg nuliūsdama šālinosi savo vidūje nuo jo. Tik jīs to nepastebējo. Svelnia prievarta jīs jā mėgino vesti ī jos gulamajī.

Tai jī staigu sukruto. Slīdo līg nusigandusi iš jo prieglobsties; kad jīs pasiliko bestovīs visai nustebes. Ir jī žengē ī savo kambarī užverdama duris.

Visai nesuprātō jīšai, kas tše atsitike būtū. Ir mini, ar sapnuojās ar budās. Tad apsimāstes beldē ī jos duris.

Nieko. "Širdelē, ar manes nemīli? Ar nenori būti mano motera?" Vēl nieko.

Atsiminē jīs, su kokiū širdingumu jī kartais buvo kalbėjusi apie tai, kas jos laukia. O dabar! Līg jī erzintū! Beldē iš naujo ī jos duris. Kalbino jā. Nieko neišgirdo. Jau kilo jām nekantra. Jau buvo betariās apmaudo žodi. Tai išgirdo kaži-kā tše jos kambarij. Klausēs. Ištikrūjū, jī verkē. Jo mergaitē — verkia! Jī, kuri buvo tarsi pati linksmoji palaimos diena! O tokio tvirtumo, kaip išauges, didis žmogus. Klausēs ir tilējo. Nežinojo, kā bepradēti. Ir vėl pastojo nekantrus. Bet pagaliaus tik tilējo.

Kad būtū galējes žvelgti ī jos širdī! Užvirtusi ant savo lovos, jī verkē, kad visas kūnas purtējo ir āšaros tiktai plūdo. Visas jos kūnas veržēsī savo mīlimojo prieglobstin. Bet jos siela šaukē: "Negāli tai dabar būti! Negāli!" Per storai apsiausta jautēsī visokios žemos gīvībēs! O jos, jūdviejū kūdikis turi būti augštos kilmēs, skaistios dvāsios. Nemātē dabar tokios savo artībėje. Ir jī buvo tarsi drāskoma tame padėjime, īpatiai manīdama, kaip gāl jos ir mīlimasis kentia. Bet vis: "Ne, ne, dār ne!" Šaukē jos siela.

Pagaliaus atsikēlē: "Lābā naktī, mīlimas mano berneli," tārē jī. "Eiki, ilsēkis! Kuomet būs lemta ir aš tai žinosiu, tu nujausi ir ateisi. Dabar sau viena pabūsiu."

Kaip īpatingai jos žodiai jī visā pildē! Suprātō, kad reikia atsiziūrētī ī jos jausmus. Ir tiliai tāres: "Lābā naktī," jīs nuējo ī savo kambarelī.

II.

Atsigules jīs māstē sau. Praējo jo āmžius jām pro sielā su savo pasirūžimais ir pasistengimais, su visomis kaitomis, diaugsmiais bei nesmagumais. Iš viso to jām iškilo kaip rīto šviesa tas akies mirksnis, kurī pirmā kartā išvīdes buvo savo mergeite. Tuo kart dirbo jau kaipo teisējo pagālbinkas. Buvo buves susirinkime, kur turtingieji

linksminas, niekus perka ir tuo sudeda piningų vargdieniams šelpti. Bet tše būdamas, žygiu taip labai aiškiai suprato, kaip paika visa tai yra, kad tiesiog išėjo ant gątvės. Susimāstes buvo kelis žingsnius paženges, kaip su ją susitiko. Didiomis akimis ji žvelgė į jį. Ir jis jautė, lig ji tuo žvilgiu dėtū į jo sielā pilnā išmānīmā to, kām jis giventi leistas ant žemės; kaip labai suveltas ir paikas yra paprastas gyvenimas; ir kaip visiškai kitaip turētū jį kreipti tie, kurie nėra priversti rūpintis kasdienio duonos kāsniu.

Visa, kā jis seniau apie tokius dalikus suprātes buvo, naujai tā dienā parėjo į jo sāmone. Bet su tokiu smarkumu, jog pagaliaus visai atsisākė būti teisėjas. Pirkos didī ūkī. Norėjo giventi tarp tū, kurie yra draugijos ir tautinio gyvenimo pāmatas ir mūrai. Ir jiems norėjo būti paveikslas.

Bet vos buvo pradėjes, tai ir jautė kaip silpsta visas jo tikėjimas. Sutiko labai daug klūtiū. O nebuvo "jos", kuri jām āteitī ir tosios uždavinius taip gražiai buvo sieloj suvaidinusi. Beveik pradėjo jau nusiminti. O gamta ligiai visā savo gražumā atskleidusi buvo Sekminiū šventės laiku. Stovėjo jis savo sode po židintiais mediais. Tai išgirdo linksmā mergaitiū juoksmā. Atėjo visas būrelis nuo vieškelio tiesiog į jo sodibā. Ejo jas pasitikti.

Ir sustojo prie sodo varteliū. Jinai vėl žvelgė į jį. Ji, kuri praėjusī rudenī savo žvilgiu jām pasākusi buvo, kām jis giventi turīs. Stovėjo dabar kaip vaikas nieko pasakīti nežinodamas. Bet ji ir jos draugos vos jo atsi-klausdamos atsisėdo linksmos ant suolo po mediais pasilsėti. Snekėjosi ir ištraukė jį į savo kalbā, kad nei pats nesijautė, kaip tai nusidāve.

Dalikas buvo moterū klausimas. Kelios tū mergaitiū mokītojaitės, jinai studentė, o kitos turtingū tėvū dūkros be parinkto veikimo. Juokaudamos viena šī, kita tā pasākė. O ji pagaliaus: "Moteris tegāli išėiti iš visū suvaržimū, kuomet pātios nebsivaržīs savo kūno!" Vėl juoksmas. Bet ji: "Tikra tai teisībė! Nėra tai tik juokas."

Tad ir atsisveikino jos su juo. Tārė, kad keliaujantios pažinti šī grāžūjī krāstā. Bet ji sākė žygiu būdu: "Viso lābo jūsū namū pātiai!" Ir ėjo su kitomis.

Vos susigraibė kā atsakīti. Žvelgė į ją, kaip ji žengė. Ir pirmā kartā su visu aiškumu ir visa palaima jām sušvito mintis: Ji viena tegalētū būti tikra mano namū pati!

Tiktai, iš kur ji, kokio ji vardo ir kokios giminės, jis dār nežinojo. Priėjo ruduo. Nukeliāvo pas toli gyvenantī kaimo mokītojā, kurs labai pagarsėjes buvo savo žinojimu, kaip reikia sodā auginti ir bites prilaikīti. O tat jām ligiai rodės svarbu ūkininkams, jeib susiprastū ir pradētū kitaip, sveikiau ir žmoniškiau giventi.

Bet kaip nustebo sutikdamas tū namū dūkrā, savo mergaitė! Ir buvo progos ilgai pasikalbėti. Namon keliaudamas beveik nuolatai atsikartojo, kā ji sākusi buvo. Būtent: "Mūsū niekumet neturētū būti dāromas dārbas duonai pelnīti, bet jeib dvāsioj ir sieloj tarptume ir tai derētū tokiām kitūjū tarpimui. Tuomet ir duonos tikrai visumet būs!"

Pasidārė jis jau po keliū dienū progā vėl nukeliauti. Ir lankėsi dažniau jos tėvū namuose. O jai vėl į mokslus iškeliāvus, abu rašinėjosi, kol nesusiėjo į pilnā apsiereiškimā savo jausmū ir ji pastojo jo marti ir pati. —

Grāžūs buvo visi tie atminimai. Ir labai smāgūs jausmai supė jo širdī. Tai staigu ir suskudo. Atminė savo dabarties padėjimā. Milima jo mergaitė buvo lig toli nuo jo, jām nesuprantamai toli. Visai nebuvo aišku, kas juodu skirė. Tai ir lig išrodė, kad ji augštai už jo stovi, lig tik iš apatios į ją težiūrētū, bet nenorėjo tai manīti. Tikėjosi save esant ligios vertios, ligio prakilnumo kaip ji. Ir išimāstė net vėl į māžā nekantā. Bet išlengvo tik imigo.

Tuo tarpu ji netoli savo kamarėje gulėjo ir siuntė nuolatai į jį savo širdies žodelius ir sielos sveikinimus: "Būk skaistus, berneli mano! Ir suprask mano pasieligimā!" Taip kiekvienas beveik jos kvėpāvimas tārė. Pati ji be

sustojimo tvirtinosi toj skautībēje, ī kuriā norējo ītraukti ir savo mīlimājī. Aiškiai jī jautē, kad vien tuomet tegāli pas juodu ateiti kaipo jū kūdikis mielas ir prakilnas žmogus.

Dabar nebūtū tai buve galima. Perdaug abu dār īsiaustu ī raudonajā geismū debesī. O taip sunku īs jos īskilti. Jos pāzados taip neapsākamai svaigino, jog visai jī troško. Pasiilgo skaidraus tai dangaus. Tik īs tše norējo priimti savo kūdikī. Vien īs tše.

Tai bemanīdama jī ir īmigo. Vaikstiojo kaži-kokiame dangūje ir žvalgēsī to, kurs nori pas jā ir jos mīlimājī ateiti. Neišvīdo jo. Priešingas vėjas nesuleisdamas jā pūtē atgal kartu jai pranešdamas, kad neesanti tām skaisti gana. Tad atsigrezē. Buvo mānīusi savo mīlimājī turint šale savės, o jīs toli ten kaži-ko jieškojo rēplodamas ant žemės. Priėjusi nusitvērē jī uz rankos ir vedē jī su savimi.—

III.

Buvo jau šviesu, kaip jīs pabudo. Įpatingai buvo sapnāves. Jo mergaitē lig nuolatai bėgusi nuo jo. Lig toli kokioj šviesoj ar spindintioj debesīj kilusi, kilusi ir jī prie žemės vienā palikusi. Ir atsiminē, jog tai jūdviejū vestuviū naktis buvusi. Kaip įpatinga! Ar jīs ne apjuoku likes?

Bet koks įpatingas kvāpas aplinkui? Lig židintiū gėliū! Nors tos ateina pas jī! Tik jī ne. Pašoko pīktelėdamas. Ir nustebo. Tše šale jo lovos ant stalelio buvo šviežiai skinta rozē īmerkta ī stiklā. Tur būt kas īnešes jām dār miegant. Gāl ir vākar jau padarīta tai tarnaitiū.

Maudēs, prausēs, apsivilko. Ir ējo māžumā rūstas ī gīvenamajī kambarī. Bet vos jām atvėrus duris, jo mergaitē jau lig laukusi atējo jī pasitikti. Jisai stabtelėjo. Jos īsveizėjimas jī kuone īsgandino. Bet visai nepaprastu būdu. Jos veidas reiškē, lig būtū jī daug skausmū īskentėjusi. Vienok spindėjo īs jos tokia grožibē, toks prakilnumas, jog visai pamiršdamas visa sustojo ir žvelgē.

O jī su neapsākomu malonumu tarsī atlėkē ir jī apglobē ir sveikino. Glaudēsī prie jo ir tilėjo. "Kas māt

tik atsitinka?" taip jīs sau mātē. Jos pasielgimas jī lig košte košē. Dingo visi jo geismai, jo rūstumas ir likosi viena giedra palaima.

Tad jī jo klausinėjo, kaip miegojes, kaip jautiāsi. Ir jīs nieko negalėjo pasakīti, kaip kad palaimingas esās, kadangi jī jo mergaitē. Tad ir nutilo. Prisiminē, jog jīs norėjes jai palaimos teikti. O dabar pats prisizinojes, kad jīs palaimingas.

Ejo tad abu prie savo reikalū. Jī — pažiūrėti, kaip namū ruoša vedama, jeib visa suzinotū. Jīs — kas dāroma arba ketama darīti kieme, darže, lauke. Bet vis jām parėjo mintis, jog jīs prieš savo mergaitę sumazėjes. Kas tai tik būtū! Jī teikia palaimos. Ne jīs. Dār gi jām užgindama, kas lig jo tiesa o jos pareiga. Tše turi būti koks slėpinīs. Tikra, jīs jos geides buvo, jos kūno! Bet jī? Ar gāl jī mīli? Bet geismas liko nepatenkintas! O meilē, ar patenkinta? Gāl toji nei neprāšo patenkinimo? Bet ar meilē kā dāvē, kā teikē?

Likosi jām tše slėpinīs. Ir vis īs naujo jautēsī skestantiu tose mintise. Grīžo ī namus. Vālgē su ja kartu. Bet vis pamiršdamas tai darīti. Kaip tik pažvelgs ī jā, turėjo pamanīti, jog lig šol tikrosios jos grožibės dār nepamātes. Tik dabar tājā īšvīstās. Kaip tik jī ir priduoja jām valgi, kaip visa padeda! Toks tše nuostabumas, lig su visu jī duotū drauge savo širdī ir sielā ar kaži-kokī palaiminimā. Jautēsī tikrai vargšu prieš jā. Skubinos eiti prie dārbo. O tad vėl grīžo pas jā. Toks neramus, lig pastotū silpnas, netvirtas vaikas. O jī tik švietē ramiai kaip saulē.

Prašoko diena. Priėjo vākaras ir naktis. Bet naujo jām nieko neatnešē. Praėjo taip ir visos sekantios dienos. Nieko, ko buvo laukes īs naujo savo padėjimo, jām neteko. Berods buvo viso-ko kito. Ir daug palaimos. Tik ne to, ko jīs norėjo. Pradėjo mātīti. Ir jām rodēsī, tše, tame dalīke, turinti jo valia nusiduoti. Tai ir pasi-

rįžo ją apreikšti. Jau buvo kelias savaitės apsivedes. Bet tame jo noro dalike ir bailus pastojes, kaip kokia mergitė. Tiesiog gėdėjos, iš savo mergaitės ko ir reikalauti.

Bet ji suprato jį. Ir kaip jis vėl buvo kartą pilnas geismū, ji jį su tokiu neapsakomu širdingumu apglobė, jog jo ir širdis rūkavo. Tad greitai ji paleidusi tārė: "Prisieis mudum dār švesti meilės ir aukos šventei!" Ir paliko jį staigu vieną, kaip kokiam sūkurįje.

Pagalčiau buvo praėje gal šeši jau mėnesiai. Vis jis dār kaip ir nevedes. Ir vienas sau būdamas bārė, peikė save, kad neesās vīras. Bet susiėjes su ja, nieko pasakīti negalėjo. O ji vis dār daugiau grozėjo. Bailiai, kaip ī kokī stebuklā, jis ī jā beveik tik iš šalies tepaziūrėjo. Buvo jām ir pasidāre žīmu, kad jos pasielgimas laikais kartojosi. Kuomet jame būdavo īpatiai sukile geismai, ji jį tokiu īpatingu širdingumu apgobdavo, tokiu nepaprastu malonumu ir slėpiningu duosnumu, jog būdavo visiškai patenkintas. Jautėsi net lig naujai gimes.

IV.

Tai atsitiko kartą visai kas netītiomis ir jām netikėtai. Kėlėsi jis kurī rītā ankstiau negu paprasta. Buvo jām labai vėl užėjes karštis. Nusiprausė ir nusiplovė visā kūnā. Pasirīzes vien īsisiautes ī drobule ėjo prie jos duriū. Spaudė sklostā ir atvėrė duris. Ne uzrakinta. O buvo mānes, kad ji vis uzrakinanti jas. lėjo. Jos lova tuštia. Sustojo jisai. Švalgės. Tai atsivėrė jos maudīmo kambarīs. Ir ji išėjo, taipo-jau tik īsisiautusi ī drobule. Stabtelėjo jį pamātiusi. Bet tuojau ir lig didėjo ir tvirtėjo. Ir tarsi lėkte lėkė ī jo prieglobstī, kad ir nuslinko jai drobulė. Bet ir jojo nukrito. Taip stovėjo dabar abu apsiglobusiu, kaip dār niekumet. Jautė jis visiškai mielajī jos kūnā. Nebuvo drobiū, kurios juodu būtū skīrusios. Ir jis juto, kaip jos kūnas slaptiai virpėjo, gal gi drebėjo. Bet išlengvo nurimo. Tai ir iš jojo kūno dingo

visa, kas jį vargine buvo tiek naktiū. Dabar tarsi persisunko visai dār nepatirto ir vien tiktai kartais ir silpnai numanīto smagumo. Sveikino jį jį tokiu īpatingu teikimu, jog pamiršo visus savo geismus. Vien težinojo tarti: "Kokia tu maloni ir duosni, tu mano mergaitė."

Tad jis ir traukėsi atgal pasiimdamas savo drobule. Ji likosi bestovinti. Visiškai, kaip saulė neužklota. Švelgė jis ī jā. Ir vien temānė, tegalėjo manīti: "Koks dangiškas tik ir pavidalas!" Nebuvo jame jokiū norū, jokiū reikalāvīmū. Vien dėka. Ir ji švelgė ī jį ir dār kart atėjo artīn ir tārė: "Mīlimasis! Tu esi ištirūjū vīras! — Dabar tai eiki!"

Ir jis ėjo. Ir visā dienā, ir ilgas dienas po to jo širdyje skambėjo vīriškumo ir tvirtībės giesmė. O ji išveizėjo lig vaikštiotū dangaus sapnuose.

Bet praėjo laikas. Ir vėl pamiršo visa-tai. Nors jį jį laiks nuo laiko lig su īpatingu žinojimu globė. Bet jis vis išnaujo īsimāstė ī tai, kad jis turis pagalčiau vīro tiesas reikalauti. Ir pasirīzo jai tai pasakīti. Ir kalbėti net su rūstu tvirtumu. Nesisekė. Naujai turėjo pasirīgti. Tai pagalčiau ir pradėjo. Bet suprantamas dalikas, kalbėjo žiauriai ir ne, kaip norėjes.

Pazvelgė jį ī jį. Bet nepaprastu budu. Švelgė, kaip tikra karalaitė. Akīs dār didėjo ir tikrai žėrėjo. Nosies kraštai tik kilo ir drebėjo. Ir jį tārė garsiai ir tvirtai: "Ko tu ištikrūjū nori iš manes? Sau pasimėgimo! Ne kitoko. Bet tām aš neleista. Ir tām neištekejau už taves. Aš ne gašlāvimui sutverta ir neesmi vīriško gīvio īrankis! Kaip mano taip ir tavo uždavinīs tame dalike tēra būti īrankis gaminti augštesniām žmogui, negu mudu abu esava. Bet kokī tu gamintai? Pilna geismū ir gašlumo, kaip tu pats esi. Tėvais būti īra šventas dalikas. Bet kuo tu nori jį paversti. Maniau, tu su manim kovosi, kad iškiltiau visai iš tarpo geismingūjū, gašliūjū žmogīstīū, kurie nori manimi užgimti. Jau ir diaugiaus kartā, kad

tu vīras esās. Bet tu mane silpnā mergaite palieki vienā kovoti uz prakilnesnajā kartā. Geismū turi būti, karštū, kaip saulēs ugnis. Bet mes juos turime valdīti! O gi dabar! Koku skausmu tu sielā māt ir sirdī pildai! Tikējau tu mano amžiaus bitulis būsiās su manimi ir mūsū tautos kilimo laipsnis, kaip vis kalbēdavam. O nori mane padarīti savo gašlumo īrankiu! Nors nebūčiau niekumet parējusi ī šī amžīū!"

Taip tārusi apsisuko ir išējo ī savo kambarī. Iš pradios jis visai nezinojo, kas jām atsitike. Ir nezinojo, kā pasakīti. Rods apmaudas pradējo kilti. Bet jis vēl ir jautēsi nusikaltes. Mieliausia būtū prieš jā atsiklaupes. Bet pasiliko bestovīs, tarsi sustinges. Susiprāto tiktai tarno vadinamas. Atliko, kas reikalinga, grīzo ir ējo prie kitū savo darbū. Bet namū pati nesirodē visā dienā. Ir nesākē jām: lābā nākt. Tai jis tikrai īpiko. Pasirīzo nenusileisti.

Ipatingas buvo dabar gyvenimas. Nemātē jis jos ištisā savaite. Bet visur ir visame jā jautē. Visu-kuo ji rūpinosi. Visa, kas jos dārbas, buvo jos ranka ir priuošta. Bet nemātomai. Tarsi ji būtū dvasia pastojusi.

Pamānē jā užtikoti. Beveik visā naktī budējo. Tad kėlēsi ir išējo. Līgiai buvo ji beinešanti jām pirmajā pavasario gēlele. Sukilo jām visai ipatingas klausimas sirdij: "Ar tai ištikrūjū mano mergaitē, šis patios grozībēs ir prakilnībēs pavidalas?" Ir jis prizenges traukē jā prie savo krūtinēs ir daug širdingais sveikinimais apklojo gīvajā jos burnele. Ir tārē: "Būsiu tavės vertas! Stengsiuos, kiek tik īmanīdamas tau priligtī!" — Ir ji švelniai atsākē: "Neprapuldiau niekumet to tikėjimo. Buvau tiktai kieta tavo sielā pažādint norēdama."

V.

Pradējo vēl neapsākomas palaimos laikai. Ir jis suprāto, jog skaistame gyvenime īra tiek daug teikiama, kad joks geismū patenkinimas to uzvaduoti negalētū. Nieko

jis nestokojo. Priešingai, jautē, lig jaunētū ir vis dār augtū. Jēgos jām tekējo gislomis kaip ugnis. Jo ākise ir jām pastebimai pradējo visai nuostabi liepsna zērēti. Tai atsisēdes kartais pats sau mātē: Kā tik ta mergaitē iš manes ir padāriusi īra!

Praējo beveik visi metai. Tai žīgiu atsiminē, kad jau senai pastebējes jos veide tokī slēpiningā šipsojimā. Ir vis aiškesnis jisai pastoj. Tik nesuprāto, kā tas reiškia. Buvo jame tiek suglausta, jog jo išmānīmui nebuvo pasiekama, kas tai. Ir jis tilējo.

Tai kuriā naktī pabudo prieš rītā. Buvo lig iš dangaus parējes. Neatminē, kā sapnāves, bet jautēsi lig pašventintu. Kėlēsi, nusiprausē, nusiliejo. Pamānē savo mergaitei nors pro duris lābā rītā pasakīti. Spaudē sklostā ir rādo duris lig tītia neužrakintas. Izvelgē. Jos maudimo drobulē šale lovos. Tur būt jau ir ji nusimaudiusi. Tai jis īzengē. Ipatingas tūlumas ir šventumas buvo kambarije.

Priėjo prie jos lovos. Pasitiko jī jos žvilgis su neapsākomu gilumu ir prakilnumu. Ir jos veidas dangiškai švietē. Išsitiesē jos rankos jopi. Ir juodu tad šventē aukos ir meilēs švente. Visiškai apsautē juodu meilē ir palaiminimas iš augštībēs. Giedojo dangūs. Ir ore negirdimai skambējo. — — —

Giedra ir graži buvo ta diena. Jo mergaitē vaikštiojo jā visā sodiūje tarp židintiū gēliū ir po pumpuruotais bei židintiais mediais. Ir kur tik būdamas, vis jis jā tše mātē. Išējes žvelgē kartā ī jā nuo trobos laiptū. Ir mātē: "Ištikrūjū, visū grozībiū pilniausias saikas īra žmogus, kuomet jis pasišventes īra Augštiausiojo vāliai!" Ir jī jī išvīdo. Ir šipsojo, kaip kad saulē užteka rītmetij. Nubēgo jis jā pasitikti. Laikē jā savo prieglobstije. Ji glaudēsi su pilnu atsidėjimu prie jo. Ir tilējo. Tad jī tārē: "Tu mano berneli, esi vīras. Ir tas tu pasiliksi!"

Kaip jī dabar vaikštiojo! Lig dvigubai dār grozētū. Visai nesuprāto jis, kaip tai išguldti. Ar būtū kiti žmonēs

akli ar paklīde, kad nezīno, kas jaunāvediams palaimos teikia?

Uzējo jām ir sunkesnēs vālandos. Kaip zinoma, kīla īpatingos bangos moteros kaip ir vīro kūne tikrais laikais. Ir sveikū dorū zmoniū tos bangos visai tuo patiu laiku atplaukia, būtent tuomet, kad moterū laikas praējes ir jos pilnai svārios. Tuomet jī paprastu savo būdu jī tokiu gļaudimu traukē prie saves, kad jī tarsī išgīdē nuo visū geidimū.

Prašoko taip mėnesiai. Ir nieko nei netārusiu apie tai, ruošēsi abu sulaukti savo kūdikī. Ir atējo diena. Buvo līgiai toji priēš Kalēdū Svente. Kelias valandas priēš uzgimimā, buvo jī jām pagaliaus pasākīusi, ko dār pasirūpinti reikia. Tad nuējusi ī savo kambarī atsigulē.

Diaugsmu ir palaima jī visai perskerbē jos zodēliai, kaip veikiai po to jī savo kūdikī laikē prie krūtīnēs ir ī jī tārē: "Neteisībē, kad moteros turi gimdīti su peršuliais. Aš, mat, gimdīau diaugsmu ir gī rīkāvīmu!" Ir abu zvelgē ī savo kūdikī. Aplink jī ir iš jo spindējo tikrai dangiška Sviesa.

Ilgai abu tad tilējo. Tarnaitē vaikstīojo. Iējo ir išnešē, kas liepta, ir kita īnešē. Pazvelgē ī kūdikī. Ir išējo. Tad veikiai ir pagarsējo kaimīnuose, kad jaunāvediam uzgīmes kūdikis, kurs išveizās, kaip tur būt Kristus išveizējes uzgīmes.

Bet jaunu-du zīnojo, jog gema tēvams visumet tik tokie vaikai, kaip tēvai gamina. Kuo jīe apgobti īra, tas juose dīgsta, auga, gema. Kurie skaistībēje gīvena, tiems tegāli tiktai gimti skaistus zmogus.

Dār tā pātī vākarā juodu buvo vėl pasīdiaugusiu zvelgdamū ī savo kūdikī. Ir jis pats nutvērēs jos rankā tārē su visu širdingumu: "Dēkui tau tūkstant kart mīlīmojī, kad mane vedei iškilti iš geismū, ir juos suvaldīti mokīnai" — O jī vėl šīpsodama atsākē: "O dēkui vėl tau, kad susīpratai ir pasīlikai vīru-zmogumi. Tikrai tikiu šī

vaikēlī kartunt nešant ī zmones su savo gīvībe naujus palaimos laikus, kur nebevīraus geismai, troškīmai, bet meilē!" Tīliai jis pritarē ir sākē: "Dēkui Dievui, kad mudu tām pasīrinkes kaipo prietaisā."

Taip jīe trīs Sventē Sventajā Naktī. *Vidūnas.*

IS KASDIENIO MANO PRIETIROS.

Apzodiūota mergaitē.

Ira Tilzēje garbinga Lietuvaitē. Bet kaip visus, kurie geru būdu atsīzīmi nuo kitū, uzninka pavīdas, taip ir jos jīs neaplenkē. Ir visoko viena antra sukalbējo ant jos. Bet jī likosi rami ir nepīko nei vienai. Paklausta, kā keitinanti veikti, kad jā taip biauriai apzodiūoja, atsākē: "Ir vienaip tik tegalima. Nelieka mātī nieko, kaip tikt kuo prakilniau pasielgti ir pasistengti visa širdimi ir siela būti dora, kad ir nei menkiausios teisībēs tie apzodiāvimai neturētū." — Patsai girdējau tuos zodius ir sau maniau: "Nors būtū Lietuvaitiū daug tokiū. Ramībēs širdīje tik tas tegāl turēti, kurs prakilnumui pasīsventes. Piktus zodius tegāli tarti, kas širdīj augin piktumā. Todēl ir viskas, kā zmogus kalba apie kitus tēra apreiškīmas to, kas jo širdīj īra. O kas pikta kalba, parodo tuo, jog jām negera, jis kentia. Jo reikia todēl pagailēti. Ir negalima jām pīkti. Zīnodami tai, visa pakestume.

Žaibas zmogū vija.

Ipatinga, kaip kartais zmogus tarsī žaibo vijamas. Šī rudenī apsilankē prie manes kuris Tilzēs Lietuvis. Turējo kokī reikalā. Buvo kelis kart jau buves, bet manes nerādes. Kelis vāsaros mėnesius praleides maudīkloj Bojū zemēje (Bohēmuose). Klausinējau, kaip jām ten pasīsekus. Ir jis sākē, kad jī vėl kuone žaibas būtū nutrenkes. Ir papāsakojo, kaip tai nusidāve. Kuriā dienā jis su savo zmona ir keliais pažīstamais rengesis išvažuoti dār nematītām, graziām krāštui pažiūrēti. Visi buve

susėde į vežimą, nors kilusi perkūnija. Tai jām patiām reikėje dār grįžti į namus. Ir vežėjas išlengvo jį paskui važiaves. Tai staigu sutrenke, mūsų bituliui vos galėli paėjėjus ir vežimui mązumā pavaziāvus. Ir sėdintieji vežime išlėke iš jo. Vežimas apvirtęs. Žaibas buves į medį itrenkęs, Sale kurio vežimas buvo stovėjes. O jeigu būtū tše pasilikės, gāl visi būtū žaibo užmušti tāpe, arba nors krintantiū didiūjų medio šakū baisiai sužeisti. O taip visi išlike sveiki. Vien tebuve smarkiai išgandinti. Mano bitulis baigė sakīdamas: "Tai dabar jau penktā kartā žaibas arti už manes itrenkē. Tikrai stebiuos, kad kas kartā pirm to vis kelis žingsnius nors nueiti pasitaiko." — Māstiau sau. Tikra ĩra daug tokiū atsitikimū. Ir akilām parodo jie gana aiškiai, kad mūsų gīvenimas ĩra nustatītas ĩstātīmais. Todėl mūsų nepasieka pavojus, kurs galētū mums gīvībe sunaikinti. Ir visai ĩšmintingai tāria tie, kurie sāko: "Mūsų gīvībē ĩra Dievo rankose." O su ta mintimi turētume baigti senus metus ir gīventi naujaisiais.

Vds.

APŽVALGA.

Maironiui, mūsų poėtui, ĩra nūnai suėje 25 metai, kaip rāšo mūsų kalba. Gana daug prakilniū jausmū jis tuo ilgu laiku ĩra apreiškės ir jais pasveikines Lietuvius visuose Lietuvos ir svetimuose kraštuose. Ir mes Prūsiose senai jį jau pažīstame. Labai dažnai ir mielai dainuojame dainā: Kur bēga Sesupė. O pastaru laiku beveik nepadingo iš Prūsū Lietuvos Sventiū programo jo poėmas: Jau Slavai sukilo, koncerto reikalams sutrumpintas, taip kad pradeda žodiais: Suzādinkim

Lietuvā. Tur būt visuose Lietuviu namuose, kur skaitomi naujieji Lietuviu rāštai, randasi Maironio "Pavāsario Balsai" ir "Jaunoji Lietuva." Daug prie mūsų ĩra skaitoma ir jojo "Lietuvos Istorīa!" Nuoširdiai vėljame, kad versmė jausmingūjų jo poėmū ilgai dār plūstū gāvinantia grožībės srove.

Lazdīnū Pelėdos rāstus ketama išleisti Vilniūje. Sāko būsiā 5—6 tomai po 300—400 puslapiū. Būsiā parduodami tie rāštai už 12 rbl., dabar jų paprašantiems ir juos apmokan-

tiems už 7,50 rbl., Prūsiose ir kt. už 8 rbl. Adresas: Vilnius, Sniegovaja 20, K. Strazdo ir A. Vėgėlės spaustuvė. Taip vėl padidės keliomis storomis knīgomis mūsų rāstija. Ir būs kuo diaugties. Lazdīnū Pelėda ĩra viena geriausiūjų mūsų rāšitojų.

Savaitraštis, leidiamas jau visus metus iš Tilzės, paimitas dabar tām susitvėrusios draugijos. Seniau jis pranešė savo rāšinius Lietuviu ir Vokietiu kalba, dabar pasiliko vien tik prie mūsų. Ir vartoja lotiņiskas raides, nebudamas visokiū sunkenibiū. Nori būti rimtas Prūsū Lietuviu jaunimo laikraštis. O rodos tai jām ir pasiseks. Ir turėsime pagaliaus laikraštī, kuriame be **perdėjimū** ir be **uzslėpimū** būs parodomas tautinis Prūsū Lietuviu gīvenimas. Kaina Vokioj 50 Pfg. 3 mėnesiams, kitur, Rusioj ir tt. turbūt 1,25 M. Adresas redākcios: Marta Raišukītė, Tilsit, Anger 15. Ten galima ir pinigus siūsti už laikraštī, arba ir šiuo adresu: E. Jagomast, Tilsit, Hohe Str. 78.

Prūsū Lietuvos jaunimas darbuojasi toliau, kaip lig šol. Tuo tarpu pagarsėjo visū daugiau Lietuviu Klubas Tilzėj su savaitinėmis savo paskaitomis ir Vienībės Draugija Klaipejoj. Kitos draugijos, kaip Auguolas Rukuose, Vainikas Katītiuose, Vainikas Vīzuose ir tt. rengia ar nori rengti vākarus, lig tā galētū vien dār šiek-tiek

gerai atlikt, lig kitām nebūtū galiū. O tik rodos pirmas ir lengviausias dalīkas ĩra paskaitos ir kalbos.

Giedotojų Draugija parėngė Ragainėj 7. Gruodio koncertā su teātriniais vaidinimais.

Tėvinės Mīlėtojų Draugijos šaka Tilzėj turėjo 14. Gruodio metinī savo susiėjima. Valdība vėl ta pati ĩsrinkta.

Vokioj nusidavė Lāpkriti ĩpatingas dalīkas. Vienas jaunas leitmonas buvo paprastus kareivius ir jų krāšto žmones žodiais ĩkenkes, ir kareiviai buvo tā platiai apskelbe. Žmonės pīko, ir vieni kiti ĩsvīde leitmonā jį prāvardiavo. Tai pradėjo leitmonai, jų orberstui sutinkant ar liepus, visai neatsižiūrėdami žmones suimti ir apkalti. Pateko jiems visokie, net augšti teismo žmonės. Didis trukšmas sukilo Vokioj, gi Vokios saime. O tai pasirodė, kas visai nebuvo tūlū tikėta. Augštiausieji valdininkai nemātė, koks tas tū oficerū pasielgimas buvo buves. Visai nemātė, kad tie oficeriai ĩra žmonės be menkausio numānimo, kad reikia ĩstātīmus bei žmoniū tiesas atboti. Nemāto, rodos, ir šiandien, kad toks pasielgimas ĩra visū revolūciū pāmatas. Rodos valdantiems, kad tas tū oficeriū pasielgimas tik neatbojo paprastū žmoniū tiesū, bet likos tikimas ir paklusnus valdonui. Tik tai ĩra apsirikiimas. Kurs jau ĩstātīmū ir žmoniū tiesū neatboja, tas negāli būti

tikimas žmogus. Progai pasi-
taikius, jis gali visai lengvai
taipo-jau pasielgti ir prieš savo
valdoną. — Ir dar vienas dalī-
kas. Sākoma, Vokietiai labai
žmoniškai pasielgė karo laikais
užkarautuose krāstuose. Nega-
liu to dabar tikėti. Kad taip savo
patiū žemėje su žmonėmis gali
apsieiti, kaip jie tai pasielgs tše,
kur niekas jų nedraudia. — Todėl
tegalima ī Vokios āteiti žiūrėti
su didiu abejojimu. O nieko
nelaukdami iš "didžiūniū", kiek-
vienas auginkimės tokiu būdu,
kad nors mes niekām nepada-
rītume netiesos.

Praėjusieji me tai išveizėjo
labai baugūs iš pradios. Daug
buvo visokiū pranašavimū, kaip
jie būk baigsis. Praėjo beblogiau-
sio. Nors Balkano pusiausaliū ir
nusidavė baisūs dalīkai. Dabar
rodosi, vėl nurimo Airopa. Tik
negalima tikėti, kad ilgām taip
būs. — Lietuviū tautoj buvo
Amerikos Lietuviū aukos tautos
namams Vilniūj labai įpatingai

Sviesus žimīs mūsų tautinio gi-
venimo. — Siaip tegalime pasa-
kīti, kad Lietuviū laikraštiai ir
praeitais metais toliau digte dīgo,
ir net tankiau. Taisos dābar
kartu eiti net keli dienraš-
čiai. — Aš pats sau labai diau-
giuos išleides "Amžinā Ugnī",
"Mūsų Laimėjimā" ir "Lietuvos
Pasakele." Tie rāštai ir išvei-
zėjime žimūs. Tītia tai daridi-
nau. Ir žinau, kad jų turinio
svarbumas išlengvo bus vis dau-
giau pastebimas. Gaila māt
tik, kad pirmo žodelio Lietuvos
Pasakelės, jām kažkur padin-
gus, negalėjau spausdinti kaip
norėjes. Stovi dabar menkesnis
jo vietoje. Bet netikėtai suradau
pirmiau sumanīta. Jis nori pa-
sakīti, kas viso veikalo siela,
būtent: "Kultūros negalima pa-
siimti, ir negali ji būti teikiama
kaipo dovana. Ji žmogui ir
tautai tiktai tenka, kad stropiai
dirbama. Siā mintimi teikiu ši
veikalelī visiems, kurie abejoja
Lietuviū tautos ateitimi." Vds.

PASIKALBEJIMAI.

Auz. Kuo skiriasi menko
žmogaus jausmai, troškimai
ir kokie-nors palinkimai nuo
augštai iškilusiojo, pa-
veikslui, poeto, rašytojo, ir tt.?
— Jausmai palīdi kiekvienā mūsų
patirimā. Jie kiekvieno žmo-
gaus tie pātis, kuomet jautiamasis
dalīkas visiškai tas pats. Ir pasāko
žmogui, ar tasai malonus ar ne-
malonus. Linkimai, troškimai,

geismai īra žmogaus širdies
(vidaus) atsiliepimas ī tai, kas
jo patirta ir pajausta. Linkimai,
geismai ir tt. vertia žmogū pa-
tiriamājī dalikā pasiimti ar at-
stumti. Tā žinodami galime
sakīti, kad menko žmogaus
jausmai, ir tt., īra paprastai visai
kitos rūšies negu iškilusiojo.
Tasai nesirūpina tais, kurie men-
kajām labai svarbūs išrodo. O

tasai vėl negali tū patirti, kuriū
iškilusis geidia. Paveikslui:
Dailės veikalai menkām žmogui
visai nesukelia jausmū arba
tiktai tokius, kurie jokios arba
tik mažos dalies teturi su daile.
Menkas žmogus nėra turtingas
savo širdyje. Nėra jis toks gi-
vas, kad galētū daug, giliai ir
visoko pajausti. Todėl menkas
žmogus ir māza tzturi jausmū.
Sākoma, jis nėra jausmingas.
Paprastai jis ir nėra jautrus.
Ir tik žiauresni užgavimai su-
kelia jo jausmus. Iškilės žmo-
gus labai jų daug ir giviū turi.
Ir labai jis jautrus. Kas visai
nepareina ī omenī menkajām
žmogui, tas iškilusiojo greitai
numānoma, ir jojo jausmū gi-
riama ar peikiama, pritraukiama
ar atstumama. Jausmai nėra
auginami, tik žmogus gali iš-
lengvo išmukti visoko, įpatiai
tai, kas nelengvai pareina ī sā-
mone, ir nuodugnai pastebėti.
O kas taip žmogui pastoja pilnai
žinoma, tas jo sāmone daugiau
pildo ir jausmus gīviau sukelia.
Todėl iškilės žmogus ir nebe-
kreipia savo širdies ī dalīkus,
iš kuriū menkasis tiki sulaukti
jausmū bangāvimā. Jie jām iš-
rodo žmogaus neverti, gāl net
žmogaus nuzeminimas. Pa-
veikslui: degtinės skonis ir kvā-
pas nors māžumā iškilusijām
jau īra, kaip kad jis pritiktū
kiaulėms, bet ne žmogui. Nors
abejoju, ar kiaulės degtinės ra-
gautū. — Bet nereikētū varg-
dienī, kurs nėra "apsiskaites",

gāl nei nemoka rašīti ir skaitīti,
jau ir vadinti menku. Gali jis
pareidamas ī ši pasaulī atsine-
ses būti įpatingā jautrumā ir
gali tad iš menkū patirimū susi-
kaupes būti begālo daug ir
grazū jausmū. Toks žmogus
žimustarp kitū tuo, kad visuosejo
apsireiškimuose pasirodo vidaus
turtas. Kalbama tad apie ne-
paprastā gabumą.

Pušis. Ar īra kenksminga,
kad mergelē mīli daug ber-
neliū ir bernelis daug mer-
geliū? — Visai negalimas da-
likas, kad tai kām nors galētū
kenkti. Kuo-daugiau, kas mī-
lėti gali, tuo-palaimingesnis jis
īra. Aš pats jautiuos lig dan-
gūje, kad māt galima atsiminti
gī ir to su gilia meile, kurs mane
īra norėjes nuzeminti, nuskausti
ir īkenkti. Tik reikia žinoti,
kas tai īra mīlėti. Kad merge-
lės "meilē" būtū vien savo kūno
atidavimas kiekvienām niekšui-
vīriškui, jeib jis jī dergtū, tai
tše nėra meilės, ir jau nei gašlu-
mas, bet žmoniškumo puvinas.
O tas pats dalīkas īra, kad tokiu
būdu vienas vīriškas daug mer-
geliū "mīli".

Slies. Ar gali kas subiau-
rinti dorā gyvenimā? — Pa-
prastai tikima kitus žmones
viso-ko padarīt gālint. Mānoma,
būk jie gali mums garbe pa-
plēsti, gali mus blogus padarīti,
mūsų dorā sugriauti, ir tt. Tai
neteisībē. Nieko to negali pa-
darīti kiti, jeigu mes pātis jų
nesekame ir nedārume, kā rodo

jū paveikslas, kā tārta nelemti jū zodiai. Mēs visumet tokie esame, kokiais mēs pātis būti norime ir būti pasistengjame. Tā reikia visai gerai suprasti. Vien tiktai pātis gālime subiaurinti savo gīvenimā, savo dorā, savo garbe mindioti kojomis. Labai gražiai tai kartā aiškinu ir Tomas iš Kempēs, sakīdamas, kad nereikiā ī kitus atsižūrēti, ar jie mus giria ar peikia. Visa-tai mūsū nepadāro kitokius.

— Ar nepavojinga pasitikēti kitū pagalba? — Nevisumet, bet dažniau, jeigu nepavojinga, tad nors kenksminga. Kurs kitais pasitikia, paprastai pats neveikia nieko gero. Ir īš-eina iš to vangumas ir netvarka. O kad esi varge ir pasitiki kitū pagalba, tai jau tikrai žūsi. Galima ī kitus kreipties ir pagālbos prašiti. Bet nereikia laukti nei akies mirksnī tosios, bet tuoj patiām banditi īšeiti iš viso. Taip dāro didvīriai. Taip pasielgdami auga didiūnai. Kitaip žmogus silpsta ir pagaliaus īra tikras nikštukas. Galima berods dār ir kalbēti apie tikėjimā žmogumi, būtent, kad jis turi savije jēgā prakilnesnis pastoti, ir tt. Tik tām sišon nėra vietas.

Tartis. Ar žmogui īra geriau gīventi ant žemēs ar po mirties? — Žmogui taip gera īra gīventi, kaip koks jis īra. Kurs daug geidia visoko, o to negauna, tām zinoma negera gīventi. Paprastai tikima, tasai, kurs daug turtū turi, gerai

gīvenās. Tai apsirikimas. Tik tas īra palaimingas, kurs vidūje īra pasiekkes prakilnībēs stovī, iš kurio plūsta palaima ir smagumas. Todēl tūli nieko ir nebegeidia. Ir vos turi, iš ko gīventi. Tatiau īra laimingesni negu karāliai. Mirtis nekeitia vidaus žmoniū stovio, vien pa-ima jiems kūnā ir galimibe su žemišku gīvenimu pasilikti susitarime. Todēl jām taipjau, geriau ar blogiau bus po mirties, kaip koks jis širdije ir sieloje īra. Kurs vien nori smagumo turēti ir palaimos, tos ir po mirties nerās. Kurs daug turēti geidia, negāli būti palaimingu. Bet kad jis vis teikti nori, tuomet jis gāli būti tikrai ir palaiminamas. Ir būs lig daug, ar gīves pirm ar po mirties.

B. N. Ar teis ībē, kad gāli vaidinties? — Apie tai rašita 1912 mt. Gruodio "Jaunime".

Ažuoleiis. Kokiām tikslui sumāno žmonēs īvairias tikības? — Tikība īra žinojimas īpatingo sātinkio tarp žmogaus ir gīvībēs pāmato, kurī vadiname Dievu. Bet tas žinojimas nėra īgijamas pasimokimū, kalimū kokiū mokslū apie Dievā ī atminti, bet tiesus, kaip, paveikslui, žmogus žino save esant, kaip žino, kad jis sāmoningas, kad jis meilingas, ir tt. Visos gīvībēs pāmato negalima īstirti, kaip paprastā dālīkā. Bet kuo-daugiau žmogus taip gīvena, kad žmoniškoji prakilnībē gāli apsireikšti ir jo gīve-

nime viršū palaikīti, tuo-daugiau jis jautiasi, jog jo gīvībē, jo palaima nedera iš paviršutiniškū aplinkibiū, bet iš dvāsiškos tik sieloje prieinamos versmēs. Sāko, kad toks žmogus gīvenās Dieve, vienībēje su Dievu, ir tt. Jām siš jo vidaus padėjimas īra labai gerai žinomas, bet ir kelias, kaip jis ī tā padėjimā īra parējes. Ir jis gāli apie tai ki-tiems pranešti. Jeigu jo mokslas īra labai žimus, ir jeigu žmonēs juo pasinaudodami gāli veikiau pareiti ī minētaji tikibinī padėjimā, tuomet kalbama ir apie tā mokslā, kaip apie tikibā. Ir tokiū tikibū īra tūlū. Viena aprāšo minētaji padėjimā — ir keliā lig jo — vienaip, kita kitaip. Bet nei viena nėra sumānimas, arba fantāzija, bet aprāšimas patiramū dālīkū. O tikslas to īra tas, kad žmonēs kuo-tvirtiau susivoktū toj gilībēj, tame pamate, kuriame stovėdami nebūtū pajudomi nei nepalaimos, nei mirties, nei jokio pikto. Bet tasai, kurs tame pamate susiranda, nėra žmogaus kūnas, nei jo geismai, troškimai, nei mintis, bet jo siela, žmogaus esībē. Todēl galima ir sakīti, kad žmogus turi save surasti, tuomet jis ir Dievā suras ir jame gīves.

2. Kuomet žmogui svarbesnē valanda: ar gemant ar mirstant? — Tikrai imant īra kiekviena valanda visumet labai svarbi. Žmonēs visai nežino, kas tai īra būti, egzistuoti.

Mān tai rodosi tiesiog nuostabu. Ir kiekvienas akies mirksnis īra lig buvimo didėjimas. Tikiu, kad tai suprantama būs. Gīmimo laikas īra parėjimas ī tokī padėjimā, kuriame tiktai išlengvo žmogus numāno save esant ir turi paskui išmukt sužinoti, kame jis ištikrūjū īra, pastoti "individualizuota sāmone ir jēga" pasaulije. Mirdamas jis īšeina iš padėjimo, kuriame jis lig apsiaurintas, apkāltas. Kad jis uždūdamas save užmiršta ir tiktai gīvenimo bēgije susipranta, nors ir klaidingai, tad jām mirstant rods krinta nuo jo, kas jām jī pātī maršino, bet paprastai žmonēs sunkiai ir tik tesusivokia, kas ir kame jie po mirties īra. Bet prakilnesnieji, o īpatiai augstieji žmonēs tiesiog īšeina, kaip iš kalėjimo, kuomet jie miršta. Ir iš savo pritirimo galiu pasakīti, jog tai īra jiems tikro trūmfo, rikāvimo valanda. Todēl mirti īra labai gražus, didis dālīkas. Ir žmogui, kuris ir kaži-koks dār menkas, īra jo mirimas nuostabus akies mirksnis. Dēlto reikētū kām-nors mirstant su tulumu garbinti ir šventinti tā valandā. Verkti, dārgi rēkti īra tiesiog kenksminga mirstantiām. Tur būt aiškinau tai ir savo rašte: Mirtis ir kas toliau.

3. Jeigu apie kokī žmogū māstai jī milėdamas, jo nekesdamas, jo gailėdamas, ir tt., ar tai kaip noris veikia ī jī? — Mūsū māstimas

ir mánimas íra kaip koks spin-
dėjimas, kurs eina iš mūsú. Ir
suprantama lengvai, kad turi
eiti, kur mintis kreipiamos, apie
ká mástoma. Todél mūsú má-
nimai nuolatai ir veikia í kitus.
Tik nebús visumet tai kitiems
numánoma, kadangi jie gál bût
nêra tãm jautrús gana, o mūsú
mánimas per silpnas. Labai
jautrus žmogus ir silpná mánímá,
kurs í jį taikomas, nujautia.
Bet ir nejautrus žmogus turi
numániti, kad galingai mánás
žmogus savo mintis taiko í jį.
Tik žmogus gáli prieš tai ir
stengties. Jis gáli pats mokin-
ties tvirtai, galingai maníti ir
savo mánimuose gíventi, tuo-
met kits jo pasiekti negáli, kad
jis nelabai daug stipriau maníti
moka. Meilês, nekantos, gaile-
sio mánimas nesiskiria minime
dalike. Tiktai žmogui lengviau
pasiseka su piktumu ir gailėjimu
galingai maníti, negu su meile.
Bet tá išmokes, jis paskui uz
visus galingesnis ir visus ne-
kantos ir piktumo mintis savo
meilês mánimu sutirpinti gáli.

4. Kaip reikétú savo nuo-
mone išreikšti tokiám
žmogui, kurs tuo išreiš-

kimu tegáli pasipiktinti?
— Visai ne. Kuomet vienas pik-
tinas jau tuo, kad kitasis savo
nuomone išreiškia, tuomet jis
ne visai íra sveikas. Protingas,
dár gi išmintingas žmogus nesi-
piktina nei priešingiausia nuo-
mone. Kartais berods papras-
tám žmogui nenoroms sukila
piktumas. Tai gáli ir iš to par-
eiti, kad antrasis savo nuo-
mone išreiškia norédamas klau-
sítójà tuo íkenkti. Kuomet to
noro nêra, tad vien tiktai minê-
tasis, tai íra nesveikasis žmo-
gus nuomonês išreikšimu pasi-
piktís. Bet íra ir tokiú žmoniú,
kurie gáli gi tokiems žmonêms
pasakíti jiems visai priešingas
nuomones. Tatiau jie juos ne-
íkenkia. Kadangi jie mintis išta-
ria širdingu bûdu o tarnaudami
ne savo norams ir troškimams,
savo puikíbei, bet augstajai
váliai, pažangos ístátimui. Jeigu
tatiau vieni antri tad jautiasi
íkenkti, tai gáli ir bûti, kad jie
savo sielá íra uzrakine prieš
visá prakilnibe ir vien tepriima
patias, šaltas mintis, kurioms
pasitikti jie íra gál senai jau
augine nekantá ir nesupratimá.
Vds.

NAUJI RASTAI.

J. Basanavitius, Iš krikštionių sántikiú su se-
novês Lietuviú tikíba ir kultúra. Vilnius 1913. mts.
Kaina 50 kap. M. Piaseckaitês-Slapelienês knígino leidinís. —
Labai indomus rástas. Gera bûtú, kad jį daug skaititú. Nemanau,
kad reikétú visu tikėti, kas tše pasakíta, bet duoti pasiráginti

mástiti ir apie Sios dienos krikštioniú tikíba, ir kas taip vadinama.
Rodos, tuomet ir vél numanísime, jog toli su ja nuêje esame nuo
paties Kristaus mokslo, kaip jau seniau žmonês nuo jo buvo pa-
bêge kovodami prieš stabmeldius. Nebûtú krikšt oníbês plátinimo
kelias tiek aplaistítas buves žmoniú krauju. Tik neturétume nieko
perviršiti ir Kristaus mokslo mesti, kadangi nesusipratéliei jį íra
sudarke. Jieškoti reikétú tikíbos, ne to, ká žmonês tuomi vadina.
Tuomet mūsú kultúra, žmogaus kultúra tikrai tarptú. Vds.

Visú 1913-tú metú "Jaunimo" turinís.

Sausis: Palaiminimas. Kará-
liaus auka. Vaizdelis. — Iš
kasdienio mano prieti-
ros: Žmogelis sauválninkas;
Žmonelê su Dievu širdyje;
Vaizdú atspindís.—Apžvalga:
Mūsú laikú Airopa; Laikai ir
žmonês; Turkai Airopoj; Lie-
tuviai Airopos permainuose;
Lietuviai-Latviai-Igauniai; Di-
dėjanti íntekmê Lietuviú sko-
nio; Draugijú "Sántaros" gi-
venimas Prúsuose. — Pasi-
kalbėjimai: Ar žmonijai
reikalingi íra kalėjimai ir tt.?
Ar gáli bûti žmogus doras bû-
damas nekataliku? Ar reika-
lingi íra karai? Ar bus vaikas
tám talentingas ir tt.? Kaip
žmogus atsirádo ant zemês?
Ar negalétú bûti "Jaunime"
rášiniú ir tt.? Kad žmogú kan-
kina visokios nelaimês ir tt.
— Iš leidêjú rášitojú pusês.

Vasaris: Žmogus. Gívíbê tavo
rankose. Vaizdelis.—Iš kas-
dienio mano prietiros:
Kur jûjû dvasia; Nekantrieji.
— Apžvalga: Airopos tvarka
arba organizácia; Airopos sá-
žinê; Latviai uzima Lietuvá;

Siú metú Sausis Prúsuose;
Žieminê Lietuviú šventê; Lie-
tuviú námas Tilžêj; Dár pata-
rimas jaunimo draugijoms. —
Pasikalbėjimai: Kaip susi-
prátusieji turétú mokinti savo
vaikus? Ar galétume gauti
Víduno fotografíã? Susiêjes
su žmogumi, apie kán turi
kalbêti? Susirašinêti adr.

Kovo: Miegantiújû veidai. Vaiz-
delis širdij. Vaizdelis. — Iš
kasdienio mano prieti-
ros: Žmoniú pasididiávimas;
Karštumo prievarta. — Ap-
žvalga: Auklėjimo naujini-
mai; Karú átslúgis; Valstíbiú
šventês; Ipatingas Lietuviú
apsireiškimas; Juokinga ko-
média; Prúsú Jaunimo drau-
gijos. — Pasikalbėjimai:
Dievas tvêrê visa kokiám nors
tikslui ir tt.? Ar reikia eiti í
baznyçiã? Kaip greit gáli
išsiauklêti žmogus gívenda-
mas ant zemês? Kas pasaulij
daugiau bloga padáro, mote-
ros ar vírai? Kas tai íra meilê?
— Nauji rástai: Sniegams
tirpstant.

Balandis: Jieškojimas Dievo. — 18 kasdienio mano prietiros: Graži pažanga; Kame velnias. — Apžvalga: Valdovai ir giventojai; Vokios kaizaris ir vie as jo nuomininkas; Pasikėsinimai ant valdovų givibės; Jungtų Amėrikos Valstibių valdovas; Amėrikos Lietuvių rūpesnis Prūsų Lietuvių atsigavimu; "Sántaros" draugijos; "Sántaros" draugijų darbas; Nepaprastas vākaras "Giedotojų Draugijos"; Lietuvių išdirbinių pārodos. — Pasikalbėjimai: Kokiu būdu galima sužinoti savo pašaukimā? Kān darīti, kad greitiau skaistibės gyveniman sugrįžti? Ar ĩra kokie Sventieji ir angėlai dangūje? Ar pragare būs kokie ĩrankiai sieloms kankinti, ir kur ĩra prāgaras? — Nauji rāštai: Vīdūnas, Amžina Ugnis. — Vaizdelis.

Geguzės mėnuo: Akiniai. Pergalvis. — 18 kasdienio mano prietiros: Svarbūs Dalikai; Kurs žmonių bijos; Dėl žmonių. — Apžvalga: Istātimas prieš girtuoklius; Svarbumas Lietuvių išdirbinių parodų Prūsuose; "Sántaros" susiėjimas. — Pasikalbėjimai: Ar pereina Dievas ĩ komūniā kunigumišiāsākant? Ar teisingas Katalikų baznyczios mokslas? Iš kur pasidārė keiksmi, piktžodiāvi-mai? Kaip geriau savo gyvenimā tvarkīti? Kokiu doru

būdu paminėti mokiklos užbaigimā? Ar dera kām kunigui apmokama malda? Ar ĩra pilnai gera ben viena dabarties tikībū? Kaip elgties jieškant doros draugijos? Ar žmogus labiau turi klausiti proto sprendimo arba širdies nu-jautimo? Ar tikrai pirmąjį žmogū nulipdė iš molio? — Nauji rāštai: Vīdūnas, Smarkusis Kruša; Vīdūnas, Mūsū Laimėjimas; Alyva, Auk-sinio Obuolio Historia; Ger-hard Hauptmann, Gelezinkelio Sargas Tylius; Am. Liet. Dakt. Draug. Rāsto komitėtas, Apie Sveikātā.

Birzėlis: Mūsū slėpiningoji ap-linkibe. — 18 kasdienio mano prietiros: Pasipriešinimas; Vargdieniai; Motriškūjų būdas. — Apžvalga: Vokios kaizaris; Garsaus Vokietio Richard Wagner atminimās; Taršus tāsškas; Vainotiū Jaunimo draugija; Du Lietuviu Prūsū saime. — Pasikalbėjimai: Ar toliau kovot, ar suleist? Kān turi žmogus darīt klaidas pataisīt norėdamas? Ar gāli būti žmogus gabus? Ar jaunām ĩra naudinga šokti? Kaip save pāti pažinti? Ar būs Dievo teismas ant Juzapato pakalnės o kur ta pakalnė? Ar poteriai, maldos gāli kām duoti? — Nauji rāštai: Tšeslavas Sasnauskas, Ateitininkū Hymnas. — Vaizdelis.

Liepos mėnuo: Mokslas — pavojus. Lazdelė. — 18 kasdienio mano prietiros: Pasiskaitimas. — Apžvalga: Kāro liepsna; Didios Lietuvių dienos; Tautos charakteristika. — Pasikalbėjimai: Kokios nuomonės laikīties ĩra geriau, pirmėviškos arba klierikaliskos? Kas tai ĩra fanatikas ir fanatizmas? Ar svarbus veikalus reikia tuoj pradėti vīkinti arba atidėti ateitiai? Ar rengties gyvenimui ar mirimui? Ar gāli kunigas per išpāžintī atleisti kaltības? Ar ĩra gera jaunimui mokinties sakīti poėmū iš atminties? — Nauji rāštai: Žemaitės Rāstai I. — Vaizdelis.

Rugpiūtis: Māniti — suprasti — mīlėti. Givėnimo rūkuose. — Apžvalga: Lietuvių susirinkimai ant Rambino; Vienas Vokietiu rāšitojas; Vangiū vīrū pataisimas; Vokios socialistū draugijos vadovas. — Pasikalbėjimai: Kodėl beturto žmonės daug vaikū gimdo? Ar rankraštīje atsispindi žmogaus sielos ir kūno stovis? Kaip reikētū vaikus geriausiai auginti, jeib žmonėmis taptū? Norėčiau "Jaunimo" A-b-c rankos rašte išmokti. — Nauji rāštai: Dievo Muzikantas, Žaliosios girios giesmės; L. Mokslo Draugijos rāstai, Lietuvių Tauta; A. Janulaitis, Simanas Daukantas. Vaizdelis.

Rugsėjis: Nuo kuomet žmogus ĩra. Pasidalinimas. — 18 kas-

dienio mano prietiros: Ko kartais norima; Vaikū teisibė. — Apžvalga: Lietuvių Sventės; Duonelaitio paminklas; Lietuvių tautos nāmas Vilniūje; Prūsū Lietuvių skaitius; Kas girtuoklis ĩra. — Pasikalbėjimai: Ar gāli kuomet žmogus būti pilnai laimingas? Ar neblėdinga glamonėties su merginomis? Ko verta gėda? Kas tai ĩra aniolai? Ar galima kada nors sakīt ne teisibe? Ar gāli kuomet karai pasibaigti? — Nauji rāštai: Žemaitės rāstai; Lakštutės giesmelės; Br. Vargšas, Svetimas Dievas.

Spalis: Menkas ir gīvas žmogus. Rozės Meilė. — 18 kasdienio mano prietiros: Tikimi žmonės; Apvaizda. — Apžvalga: Mūsū laiko žīmiai ir žmogus; Vokietiu atsiminimo Sventės; Lietuvių tautos negarbė ir garbė; "Sántaros" draugijų suvaziāvimas; "Birutės" laikraštis sustojo ējes; Lietuvių Koncertas ir Teātras Klaipėdoj. — Pasikalbėjimai: Ar buvo kuomet-nors kokie prānašai? Ar žmogus savo trūsū gāli ĩgīti visa-tai, ko jis nori? Kām žmonės linksmias, ir tt.? Ar ĩra pasaulij palaima ir tt.? — Nauji rāštai: Br. Vargšas, Gadīnės Žaizdos; James Allen-St. Biežlis, Iš širdies; James Allen-St. Biežlis, Kaip žmogus māsto; Gerhard Hauptmann-J. Laukis, Audėjai; Harry L.

Newton - J. Ilgaudas Namai, Pragarai; Vidūnas, Lietuvos Pasakelė. — Vaizdelis.

Lāpkritis: Dievo ištatimai. Iš jūrū ir saulės. — Apžvalga: Visame pasaulyje pagarsėjusios bilos; Mazū vaikū-zindu-liū pārodos; Branginkime savo tėviškę; Prūsū Lietuvos laikraštiai; Lietuviū duosnumas. — Pasikalbėjimai: Ar teisingas ėra "Juodosios mēgšos" mokslas? Ar galima atspėti žmogaus ateitį chiromantijos mokslu? Ar geriau daugiau vaikū gaminus ar maziau? Kaip pažinti tikrąjā meilę tarp bernelio ir mergaitės? — Nauji rāštai: Emile Zola-A. J. Uoga, Darbas; Vyturėlis, Žiemos Ledai.

Gruođis: Anapus slenkstiu. Pirmieji jaunāvediu metai. — Iš kasdienio mano prietiros: Apzodiota mergaitė; Žaibas žmogū vija. — Apžvalga: Maironis; Lazdīnū

Pelėdos rāštai; Savaitraštis; Prūsū Lietuvos jaunimas; Volkioj; Praėjusieji metai. — Pasikalbėjimai: Kuo skiriasi menko žmogaus jausmai ir tt.? Ar ėra kenksminga, kad mergelė miļi daug berneliū ir bernelis daug mergeliū? Ar gāli kas subiaurinti dorā gyvenimā? Ar nepavojinga pasitikėti kitū pagalba? Ar žmogui ėra geriau giventi ant žemės ar po mirties? Ar teisibė kad gāli vaidinties? Kokiām tikslui sumāno žmonės ivairias tikības? Kuomet žmogui svarbesnė valanda: ar gemant ar mirstant? Jeigu apie kokį žmogū māstai ji milėdamas, jo nekesdamas, jo gailėdamas, ir tt., ar tai kaip noris veikia ė ji? Kaip reikētū savo nuomone išreikšti tokiām žmogui, kurs tuo išreikškimu tegāli pasipiktinti?—Nauji rāštai: J. Basanavitiūs, Iš krikščionijos sātikiū susen. Liet. tikiba ir kultūra.

Iš leidėjū-rašitojū pusės.

Pastebėkite: Kurs surinks būsimiems, tai 1914. metams, "Jaunimui" 3 naujus ėmėjus ir piningus atsiūs pirm 1. Sausio 1914. mt., tas gaus uż trūsā 1 egz. naujausio Vidūno rāsto: Lietuvos Pasakelė; kurs surinks 5 naujus ėmėjus, gaus 1 egz. Mūsū Laimėjimo, uż 10 ėmėjū 1 egz. Amžinos Ugnies (nerištā) uż 12—1 egz. Amžinos Ugnies gražiai ėrištā. Bet kurs nori, gāli ir kitus tos patios vertės Vidūno rāstus pasiprašiti. — "Jaunimas" siuntiamas ė namus uż 2,40 Mk. metams, ė Didijā Lietuvā uż 1,25 rublī, ė Amėrikā uż 75 Centus, pavienis numeris uż 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — Iš Did. Lietuvos galima piningus siūsti ėdedant ė laiškā popierinī Rublī, o 25 Kap. post. markėmis. Bet nereikētū ėdėti markes uż visa 1,25 Rbl. Laiškā reikētū ėrašidinti. „Jaunimo“ tām nesiuntiamė, kurio adreso neišskaitome. — Prāeitū metū "Jaunimas" ėra dabar gaunamas ir gražiai ėrištās uż 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. Gaunami ir "Saltiniai" nerišti uż 2 M. metams, rišti uż 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. — Rāšant ė "Jaunimā" ėsakiai prāšome tikrājį gatvės numerī dėti. — Šis numeris parduodamas uż 40 Pfg., 20 Kap., 15 Centū.

Uż leidėjus-rašitojus

Martin Aszmutat, Tilžėj, (Tilsit) **Garnisonstr. 9.**

Išleisi Vidūno rāstai.

a) Filosofiško turinio:

Visatos Sāranga. 1907. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Knigėlė trumpai suglāudia senovės ir mūsū laikū mokslus apie tai, kaip Visumā ėra sutvarkīta.

Slaptinga žmogaus Didībė. 1907. (80 Pfg., 40 Kap., 25 C.) — Tšė aiškinama, kokia prakilna ėra žmogaus esībė, jeib kiekvienas suprastū, jog reikia žmogū garbėj laikīti, nors būtū jis kazi-koks menkas.

Mirtis ir kas toliau. 1907. (60 Pfg., 30 Kap., 20 C.) — Labai naudinga šita kniga ėpatiai tiems, kurie mirties baimės kankinami.

Žmonijos Kelias. 1908. (40 Pfg., 20 Kap., 15 C.) — Kurs nori suprasti, koks ėra tikslas žmogaus gyvenimo, koku keliu vaikštioja žmonija pasaulio amžiais, tas lai skaito šitā rāstėlī.

Likimo Kilmė. 1908. (1 Mk., 50 Kap., 30 C.) — Šitame rāste kiekvienas gāli pasiskaitīti, kas ėra priežastis ėpatingo jo likimo.

Apsišvietimas. 1909. (80 Pfg., 40 Kap., 25 C.) — Tur būt senai numānoma, kad apsišviesti nēra tik ė atminti kalti mokslus. Reikia atverti savo vidūje šviesos gales. O kaip tai daroma, tas šitame rāste išgulđita.

Gimdimo Slėpiniai. 1909. (1 Mk., 50 Kap., 30 C.) — Kas nori žinoti, kaip apsieiti su antra litimi, jeib iš to turētū pilniausiāji smagumā ir didiausiajā palaimā, tas lai skaito šī rāstā.

Mūsū Uzdavinis. 1910. (2 M., 1 Rbl., 75 C.) — Išguldoma tame rāste, kām ir kaip žmogus giventi turi kaipo gamtos dalis, kaipo tautos ir žmonijos vaikas. Ėpatiai atsizvelgta ė Lietuviū padėjimā. — Tēra šito rāsto tiktai māža neparduotū egzemplarū, o vargiai būs jo kuomet nauja laida.

"Jaunimas". Mėnesinis laikraštis. 1911. mt. 1912. ir 1913. (2,40 M., 1,25 Rbl., 75 C., gražiai apdarīti metai po 3,50 M., 2 Rbl., 1 \$.) — Nori šis laikraštis Lietuvos jaunimui parodīti visai naujā gyvenimo supratimā ir keliā, jeib givent galētū prakilnai ir dērētū Lietuviū tautos ir žmonijos atsigavimui.

b) Lietuvių gyvenimui atspindėti:

- Probotiū Sešėliai. Dramatiška Aidija trijose dālise. 1908. (3 M., 1,50 Rbl., 1 .) — Bandoma paroditi Liet.tautos nupuolimo priežastis ir atsigavimo sālīgas.
- Kur prots. Vienvk. kom. 1907. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Nušaipomi tše keli Prūsū Liet. ištautėliai.
- Piktoji Gudrībė. Vienveiksmė kom. 1908. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Veikl. paraš. iš Prūsū Lietuvių pāsakos apie gudrajā moterā, kuri velnio gundoma, supiūdina sāntaikoj gyvenantiā moterā ir vīrā.
- Jonuks Mergū bijās. Dviveiksmė komėdīa. 1908. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Labai linksmas dalīkas, kurs īpatiai graziu poetišku būdu parodo, kaip susieina bailus bernelis su išmintinga mergaite.
- Tėviškė. Vienveiksmis dram. veikalas. 1908. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Parodītas tše tautinis Prūsū Lietuvių padėjimas. Kalba žīmiai daili.
- Lietuvos Varpeliai. 33 dainos ir giesmės. 1909. (1 M., 50 Kap., 30 C.) — Grāžios tše gaidos ir zodiai, dazniausia kalba apie Lietuvā ir Lietuvių gyvenimā.
- Birutininkai. Dviveiksmė komėdīa. 1910. mt. (80 Pfg., 40 Kap., 25 C.) — Tikras atveidis kartā gyvenusios ir veikusios "Birutės" draugijos.
- Numānė. Vienveiksmė komėdīa. 1911. mt. — Lengvai stātomas, labai taisikliškai gamintas, linksmas veikalėlis su tikrais Prūsū Lietuvos charakteriais.
- Vadovas Lietuvių kalbai pramokti. 1912. (3 M., 1,50 Rbl., 1 \$). Geriausias tos rūšies līg Sol išėjusių veikalū su daug vaizdeliais.
- Smarkusis Kruša. Vienveiksmė komėdīa. 1913. mt. (50 Pfg., 25 Kap. 15 C.) — Rodomas labai juokingas Prūsū Liet. karakteris. Lengvai stātomas dalīkas.
- Amžina Ugnis. Drāmū trilogīa. 1912. mt. (5 M., 2,25 Rbl., 1,50 \$, rišta knīga 7,00 M., 3 Rbl., 2,00 \$.) — Svarbiausias ir didiausias dram. Liet. rašt. veikalas.
- Mūsū Laimėjimas. Mystėria. Trīs veiksm. 1913. mt. (1,50 M., 75 Kap., 45 C.) — Labai poėtiškas veikalas īpatiai tinkamas būt vaid. svarb. Liet. tautos šventėse.
- Lietuvos Pasakėlė. Vienveiksmis dram. poėmas. 1913. (50 Pfg., 25 Kap., 15 C.) — Veikalėlis aiškina labai svarbiā Lietuviu tautos atsigavimo idėā su poėtišku grazumu.

Visos knīgos gaunamos iš "Jaunimo" leidėjo ir tūluose knīgīnuose, Vilniūje tikrai M. Piaseckaitės-Šlapelienės knīgīne.